

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om ett fastighetsdatasystem och anslutande informationstjänster och av 1 och 3 § i lagen om köpvittnen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om ett fastighetsdatasystem och anslutande informationstjänster och lagen om köpvittnen ändras. Syftet är att uppgifterna i fastighetsdatasystemet avgiftsfritt ska lämnas ut som informationstjänst till sådana myndigheter till vars arbetsuppgifter behandlingen av dessa uppgifter direkt hör. Enligt förslaget ska delegationen för fastighetsdatasystemet upphöra. I stället ska det inrättas en samarbetsgrupp för utvecklande och upprätthållande av fas-

tighetsdatasystemet. Samarbetsgruppen tillsätts av lantmäteriverket för tre år åt gången. Till samarbetsgruppen kallas representanter för dem som upprätthåller och för dem som använder systemet.

Det föreslås att lagen om köpvittnen ändras så att åklagarnas rätt att fungera som köpvittnen slopas. Dessutom ska det i lagen göras vissa ändringar av teknisk natur.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt.

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Uppgifter om fastigheter och om de rättigheter och begränsningar som hänför sig till en fastighet ingår i fastighetsregistret och i lagfarts- och in-teckningsregistret. Uppgifterna förmedlas till kunderna med stöd av lagen om ett fastighetsdatasystem och anslutande informationstjänster (453/2002) (nedan lagen om ett fastighetsdatasystem) via ett fastighetsdatasystem vars fastighetsdel består av ett fastighetsregister enligt fastighetsregisterlagen (392/1985), och vars inskrivningsdel består av det lagfarts- och in-teckningsregister som det föreskrivs om bl.a. i jordabalken (540/1995). Utöver dessa uppgifter finns det även sådana andra uppgifter om fastigheter som inte ingår i någotdera av de ovan nämnda registren och för vilkas del informationstjänsterna har fastställts i lagen om ett fastighetsdatasystem.

Utvecklandet av informationstjänsterna inom det nuvarande fastighetsdatasystemet kan anses ha inletts 1979 genom ett principbeslut av statsrådet. Enligt principbeslutet var avsikten att få till stånd ett så enhetligt adb-system som möjligt och att få systemet smidigt anslutet till andra register inom förvaltningen. Det var fråga om att på lång sikt genomföra ett system som gällde flera myndigheter. För detta behövdes planerade och samordnade åtgärder, en ändamålsenlig organisation för ledning och genomförande samt försök med nya tekniska lösningar och utvecklande av tidigare lösningar i takt med att adb-tekniken utvecklades.

Upprätthållandet av samma fastighetsuppgifter i olika register kunde föranleda motstridigheter i uppgifterna och rättssäkerhetsproblem. Därför ville man utveckla ett officiellt riksomfattande register över fastighetsuppgifterna.

Bakgrunden till utvecklandet av fastighetsdatasystemet har varit en ökning av uppgifterna om fastigheterna och ett ökat informationsbehov samt ett behov av att effektivisera användningen av den befintliga informationen. Samordningen av informationen och behovet av enhetliga informationstjänster ökade när flera separata register med samma uppgifter om fastigheterna uppkom. Registren fanns på olika ställen och sköttes av olika myndigheter. Även förfarandena vid registrering av uppgifterna varierade lokalt. Behoven av information om fastigheter och de rättigheter och begränsningar som hänförde sig dem hade dock med tiden blivit riksomfattande i stället för lokala, och därför var det nödvändigt att i hela landet förenhetliga hanteringen av informationen. Utgångspunkten för utvecklandet av ett enhetligt system var att förenhetliga förfarandena.

En förutsättning för att kunna avstå från att upprätthålla överlappande information och kunna införa riksomfattande informationstjänster gällande fastigheter var att ett enhetligt, adb-baserat system utvecklades.

Uppgifter om fastigheter och andra enheter för jord- och vattenområden registrerades tidigare i jordregistret och i tomtboken. Det fanns också uppgifter om fastigheter i lagfarts- och in-teckningsregistret, i de register och förteckningar som betjänade beskattningen, i befolkningsböckerna och i kommunernas register. Registren var manuella och informationsutbytet mellan dem sköttes per post genom anmälningsförfarande. En förutsättning för att kunna förnya dessa register och utveckla ett enhetligt registersystem för fastighetsdata var att det fanns ett enhetligt datasystem för fastigheter. Övergången till ett enhetligt datasystem skedde gradvis i takt med att den automatiska databehandlingen utvecklades.

Tidigare baserade sig förändret av lagfarts- och inteckningsregister på separata kortregister enligt rättighetens art, nämligen lagfarts-, intecknings- och tomtlegoregistret. Rättsväsendet fick de identifieringsuppgifter för fastigheter som behövdes för inskrivning och de uppgifter om bildandet av en fastighet som behövdes för uppgörande av gravationsbevis per brev av de myndigheter som förde jordregister och tomtbok. Utvecklandet av detta manuella inskrivningssystem till ett adbaserat system förutsatte för sin del att ett fastighetsdatasystem utvecklades.

Statsrådet preciserade genom sina principbeslut år 1984, 1987 och 1990 bildandet av ett fastighetsdatasystem och uppställde samtidigt som mål att systemet skulle vara infört i hela landet senast 1995. Enligt principbesluten skulle systemet bestå av följande delsystem: en fastighetsdel (uppgifter ur jordregistret och tomtboken), en inskrivningsdel (uppgifter ur lagfarts- och inteckningsregistret) och en planeringsdel (uppgifter om detaljplaner och byggnadsplaner, uppgifter om byggnadsförbud samt vissa andra uppgifter om markanvändningen). Dessutom var avsikten att systemet skulle inbegripa vissa kommunvisa fastighetsdatasystem.

Genom en ändring 1991 av den då gällande fastighetsregisterförordningen (481/1985) inkluderades vissa uppgifter som hörde till fastighetsdatasystemets planeringsdel i fastighetsregistret, eftersom planeringsdelen inte hade genomförts. Dessa uppgifter kan till sin natur anses utgöra varningar. De anger att en registerenhet är föremål för rättigheter och begränsningar som gäller markanvändningen. Närmare uppgifter om rättigheterna och begränsningarna samt om deras räckvidd finns i de egentliga beslutshandlingarna. Sådana uppgifter som har antecknats i fastighetsregistret är fastställda generalplaner, detaljplaner, gällande byggförbud och beslut om nödvändigheten av en strandplan. Dessa uppgifter angavs sålunda som en del av fastighetsregistrets datainnehåll, och strävan var då att till denna del förverkliga fastighetsdatasystemets planeringsdel inom ramen för systemets fastighetsdel. Efter dessa lösningar ansågs det 1996 att fastighetsdatasystemet till sina centrala delar täckte hela landet.

Statsrådet fattade 1996 det gällande principbeslutet, där huvudvikten var lagd på att uppdatera och utveckla fastighetsdatasystemet. Avsikten var att med hjälp av principbeslutet avgöra hur man vid upprätthållandet och utvecklandet av fastighetsdatasystemet kunde uppfylla de systemkrav som ställdes i jordabalken (540/1995) och fastighetsbildningslagen (554/1995). Dessutom strävade man efter att skapa förutsättningar för att utveckla fastighetsdatasystemet och dess delsystem som basregister i samhället, så att man samtidigt på ett effektivt sätt kunde avveckla överlappande registerföring hos olika myndigheter.

Före 2003 upprätthölls systemets fastighetsdel av lantmäteriverket och sådana kommuner, då 87 till antalet, som förde fastighetsregister. Genom lagen om ett fastighetsregister och anslutande informationstjänster (453/2002) som trädde i kraft vid ingången av 2003 skapades ett enhetligt riksomfattande fastighetsdatasystem som täckte hela landet.

Fungerande delsystem i det nuvarande fastighetsdatasystemet är det fastighetsregister som upprätthålls av lantmäteriverket och kommunerna, dvs. fastighetsdelen, och inskrivningsdelen som lantmäteriverket från och med 2010 upprätthåller. Genom lagen om en infrastruktur för geografisk information (421/2009) har en sam användning av fastighetsdatasystemets uppgifter och andra myndigheters material effektiviserats. Syftet med lagen är att förbättra tillgängligheten och utnyttjandet av geografiska datamängder som innehas av myndigheter, genom att det upprättas en sammanhängande infrastruktur för geografisk information och dess tjänster görs allmänt tillgängliga. Lantmäteriverket har en central och samordnande roll när det gäller att upprätta infrastrukturen för geografisk information.

Genom lagen om införande av lagstiftningen om överföring av inskrivningsärenden (584/2009) överfördes inskrivningsärendena i enlighet med regeringsprogrammet från tingsrätterna till lantmäteriverket från ingången av 2010. En överföring av inskrivningsärendena stärkte lantmäteriverkets ställning i fastighetsfrågor. Lantmäteriverkets huvudsakliga uppgift var redan före överfö-

ringen av inskrivningsärendena att upprätthålla och förvalta fastighetsdataarkiven. I och med att inskrivningsärendena överförs får lantmäteriverket också en möjlighet att utveckla behandlingen av lagfarts-, intecknings- och andra inskrivningsärenden, det elektroniska inskrivningssystemet och fastighetsdatasystemet.

2 Nuläge och föreslagna ändringar

2.1 Lagstiftning

Lagen om ett fastighetsdatasystem och anslutande informationstjänster

Lagen om ett fastighetssystem och anslutande informationstjänster (453/2002) trädde i kraft den 1 januari 2003. Lagen tillämpas på inrättandet och upprätthållandet av ett fastighetsdatasystem samt på utlämnandet och användningen av uppgifter som ingår i systemet. Fastighetsdatasystemet är ett riksomfattande officiellt register- och informationstjänstsystem som staten har ansvar för att införa.

Ovannämnda lag reglerar de riksomfattande informationstjänsterna gällande fastigheter och andra enheter för jord- och vattenområden. Tillgången till uppgifter om fastigheter har ordnats så att man från ett enda enhetligt riksomfattande informationstjänstsystem, fastighetsdatasystemet, kan ge uppgifter om fastigheter och andra enheter för jord- och vattenområden, om de rättigheter och begränsningar som hänför sig till dem samt om deras ägare och innehavare.

De föreslagna informationstjänsterna genomförs med hjälp av ett enhetligt fastighetsdatasystem, ur vilket var och en har rätt att få uppgifter.

Genom lagen strävar man efter att säkerställa att uppgifterna i fastighetsdatasystemet hålls uppdaterade. En myndighet som ansvarar för produktionen av en uppgift som hör till datainnehållet i fastighetsdatasystemet är också skyldig att se till att uppgiften registreras i fastighetsdatasystemet och att den uppdateras.

En uppgift som avses i fastighetsregisterlagen eller en sådan förrättning eller någon annan uppgift som enligt någon annan lag ska

antecknas i fastighetsregistret anses ha antecknats i fastighetsregistret när uppgiften har registrerats i fastighetsdatasystemet.

Lagen om köpvittnen

Lagen om köpvittnen (573/2009) trädde i kraft vid ingången av 2010. Genom lagen om införande av lagstiftningen om överföring av inskrivningsärenden (584/2009) föreskrevs om införandet av denna lag.

Systemet med köpvittnen, som togs i bruk på 1930-talet, används fortfarande för att garantera att ett fastighetsköp är giltigt.

De tjänstemän som räknas upp i 1 § i lagen om köpvittnen är köpvittnen på tjänstens vägnar. Chefen för en magistrat, en polisinspektion, ett utskökningsverk, ett åklagarämbete eller en lantmäteribyrå kan dessutom förordna en underlydande tjänsteman till köpvittne. Dessutom kan en sådan lantmäteribyrå som är inskrivningsmyndighet med stöd av 2 § i lagen om köpvittnen på ansökan förordna en person att vara köpvittne. Över köpvittnena förs ett köpvittnesregister som förvaltas av lantmäteriverket.

Ett köpvittne ska granska överlåtelsehandlingen och bestyrka överlåtelsen av en fastighet. Dessutom ska köpvittnet underrätta myndigheterna om de överlåtelser som han eller hon bestyrkt och bevara arkivexemplar av de bestyrkta överlåtelsehandlingarna. Köpvittnena handlar under tjänsteansvar när de sköter sina uppdrag.

Den verksamhet som bedrivs av en tjänsteman som är köpvittne övervakas av det ämbetsverk där tjänstemannen är anställd. Ett förordnat köpvittnes verksamhet övervakas av den inskrivningsmyndighet som har utfärdat förordnandet.

Bestämmelser om köpvittnen och deras uppgifter finns numera i jordabalken, i lagen om köpvittnen och i statsrådets förordning om köpvittnen (734/2009). I lagen om köpvittnen föreskrivs om förordnande av köpvittne, bestyrkande av överlåtelse, jäv för köpvittne, köpvittnesregister och köpvittnets journal och utlämnande av uppgifter ur dem, innehållet i köpvittnets meddelanden och tillsyn över köpvittnen. Med beaktande av i synnerhet 80 § i grundlagen och praxis för tillämpningen av den paragrafen hör dessa

bestämmelser huvudsakligen till området för lag.

På basis av köpvittnenas meddelanden för lantmäteriverket ett köpeskillingsregister enligt lagen om köpeskillingsregister och köpeskillingsstatistik över fastigheter (552/1980). Uppgifterna i köpeskillingsregistret utgör inte en del av fastighetsdatasystemet, men de betjänar det på många sätt. Från köpeskillingsregistret överförs åtkomstuppgifterna dagligen som satsvis överföring till lagfarts- och inteckningsregistret, och de kan på detta sätt användas av inskrivningsmyndigheterna vid prövningen av lagfartsansökan.

I 3 § 1 mom. i lagen om köpvittnen föreskrivs om bestyrkande av överlåtelse. Överlåtelsen bestyrks genom att bevis tecknas på varje exemplar av överlåtelsehandlingen. I 2 mom. föreskrivs om köpvittnets skyldighet att innan han eller hon bestyrker överlåtelsen kontrollera identiteten hos dem som har undertecknat överlåtelsehandlingen samt att överlåtelsehandlingen har upprättats på det sätt som föreskrivs i 2 kap. 1 § i jordabalken (540/1995). Köpvittnet ska dessutom kontrollera från vilken registerenhet området överläts. Överlåtelsen får inte bestyrkas om det finns grundad anledning att misstänka att överlåtelsen inte är giltig.

I 3 mom. finns bestämmelser om köpvittnets kontrollskyldighet. Enligt 4 § 2 mom. i den upphävda köpvittnesförordningen (958/1996) var köpvittnet skyldigt att på parternas begäran granska uppgifterna om föremålet för köpet i lagfarts- och inteckningsregistret och fastighetsregistret. Enligt lagen om köpvittnen preciserades bestämmelsen så att köpvittnet utan begäran skulle kontrollera uppgifter om fastigheten i lagfarts- och inteckningsregistret och fastighetsregistret. Köpvittnet är dock inte skyldigt att kontrollera uppgifterna om föremålet för överlåtelsen om överlåtelsen bestyrks utomlands.

2.2 Föreslagna ändringar

Lagen om ett fastighetsdatasystem och anslutande informationstjänster

I det moderna informationssamhället ska det kunna göras möjligt att genom informationstjänster inte bara få uppgifter utan också

att med stöd av tillstånd förmedla uppgifter till olika aktörer, t.ex. för fastighetsförmedling och kreditgivning, eller för andra jämförbara syften i anslutning till fastigheter. Därför föreslås det att 6 § 3 mom. i lagen om ett fastighetsdatasystem ändras så att förmedlande av uppgifter med hjälp av teknisk anslutning jämföras med erhållande av uppgifter. Det föreslås att bestämmelsen även ska ändras så att uppgifter kan lämnas ut också för fastighetsvärdering.

Det föreslås att 7 § 1 mom. om avgifter för fastighetsdatasystemet ska ändras. Informationstjänsterna i samband med fastighetsdatasystemet ges numera inte bara som offentlig-rättsliga prestationer, utan också som prestationer som bör prissättas enligt företagsekonomiska grunder. Därför föreslås det att hänvisningen till 6 § 1 mom. i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) ändras så att de avgifter som avses i 7 § i lagen om ett fastighetsdatasystem tas ut enligt den allmänna regleringen i lagen om grunderna för avgifter till staten. Förslaget innebär att både prestationer enligt offentlig-rättsliga grunder och prestationer enligt företagsekonomiska grunder blir möjliga.

Överföringen av ansvaret för lagfarts- och inteckningsregistret från rättsväsendet till lantmäteriverket vid ingången av 2010 har också inverkat på de betalningsvillkor som tillämpas på myndigheterna inom justitieministeriets förvaltningsområde för användningen av uppgifter ur fastighetsdatasystemet. Före 2010 kunde alla myndigheter inom justitieministeriets förvaltningsområde få uppgifter ur fastighetsdatasystemet avgiftsfritt, eftersom det enligt 7 § i lagen om ett fastighetsdatasystem till myndigheter som har till uppgift att upprätthålla fastighetsdatasystemet i enlighet med 4 § i den lagen avgiftsfritt lämnas uppgifter ur fastighetsdatasystemet med hjälp av teknisk anslutning för myndighetsverksamheten.

Enligt förslaget ska justitieförvaltningsmyndigheterna hållas kvar bland de myndigheter som för myndighetsverksamheten avgiftsfritt ska få uppgifter ur fastighetsdatasystemet med hjälp av teknisk anslutning, vilket var fallet före 2010. Det föreslås att en ändring gällande detta görs i 7 § 3 mom. i lagen om ett fastighetsdatasystem.

Fastighetsinskrivningsärendena har från ingången av 2010 överförts från tingsrätterna till lantmäteribyråerna och därmed har inskrivningsmyndigheten ändrats. Lantmäteriverket har blivit ansvarigt för lagfarts- och inteckningsregistret. Ansvar för att utveckla det riksomfattande fastighetsdatasystemet ligger nu enbart hos lantmäteriverket. Som en följd av detta har den delegation enligt 12 § i lagen om ett fastighetsdatasystem som styr genomförandet och upprätthållandet av datasystemet samt informationstjänsterna förlorat sin betydelse, eftersom justitieministeriet inte längre upprätthåller eller utvecklar det lagfarts- och inteckningsregister som ingår i fastighetsdatasystemets basregister. De kommuner som för ett fastighetsregister har numera rollen av informationsproducenter.

För utvecklandet av systemet kunde det samarbete och den kontakt som behövs mellan de myndigheter och kommuner som producerar och upprätthåller uppgifter för fastighetsdatasystemet åstadkommas smidigare på något annat sätt än genom en lagstadgad delegation, med beaktande av informationsproducenternas och informationsanvändarnas ståndpunkter. Ansvar för att systemet ska utvecklas ligger numera hos en enda myndighet, dvs. lantmäteriverket, som vid behov kunde höra olika samarbetsparter och skapa mera ändamålsenliga och kostnadseffektiva samarbetsformer. En indragning av delegationen har därmed också ekonomiska följder.

Eftersom uppgifterna för delegationen mellan olika förvaltningsområden och ämbetsverk som är underställda ministerierna till följd av överföringen av inskrivningsärenden har minskat och förlorat sin betydelse, föreslås det att 12 § i ovannämnda lag ändras så att där föreskrivs att en samarbetsgrupp för utvecklandet och upprätthållandet av fastighetsdatasystemet ska tillsättas av lantmäteriverket för tre år åt gången. Samtidigt föreslås det att statsrådets förordning om delegationen för fastighetsdatasystemet (963/2002) ska upphävas. Lantmäteriverket ska i egenkap av den myndighet som administrerar systemet grunda en samarbetsgrupp med uppgift att utveckla servicen. I samarbetsgruppen ska ingå informationsproducenter och centrala användare av fastighetsdatasystemet.

Lagen om köpvittnen

Vid justitieministeriet pågår ett projekt som gäller en totalreform av lagstiftningen om åklagarväsendets förvaltning. Avsikten är att i detta sammanhang stifta en lag om åklagarväsendet som ska ersätta de nuvarande lagarna om åklagarväsendets organisation.

I samband med projektet har man också utrett de uppgifter utanför straffprocessen som på olika ställen i lagstiftningen föreskrivs för åklagaren. Under beredningen har man stannat för att uppgifter av detta slag numera lämpar sig dåligt för åklagarväsendet.

En uppgift av detta slag är bestyrkande av köp enligt 1 § i lagen om köpvittnen. I praktiken utför åklagarna ytterst sällan uppgifter som gäller bestyrkande av köp, och uppgiften hör inte till åklagarnas huvuduppgifter. Av denna anledning föreslås det att lagen om köpvittnen ska ändras så att åklagarnas rätt att fungera som köpvittne slopas.

Vid ingången av 2010 bildades genom regionförvaltningsreformen regionförvaltningsverk (RFV) och närings-, trafik- och miljöcentraler (NTM-centraler) som övertog de uppgifter som länen tidigare hade skött. Lagen om köpvittnen innehåller en förteckning över personer som på tjänstens vägnar är köpvittnen. Bland andra arbets- och näringscentralernas lantmätariingenjörer har kunnat vara köpvittnen. Eftersom arbets- och näringscentralerna från ingången av 2010 avvecklades, föreslås det att 1 § 1 mom. 1 punkten i lagen om köpvittnen ändras så att också närings-, trafik- och miljöcentralernas lantmätariingenjörer kan vara köpvittnen på tjänstens vägnar.

Enligt 3 § 3 mom. i lagen om köpvittnen ska ett köpvittne kontrollera uppgifterna om fastigheten i lagfarts- och inteckningsregistret och i fastighetsregistret. Det är ändamålsenligt att begränsa köpvittnets kontrollskyldighet till att gälla endast riktigheten hos fastighetsbeteckningen för föremålet för överlåtelsen. Därför föreslås det att 3 § 3 mom. i lagen om köpvittnen ändras.

3 Propositionens konsekvenser

Propositionen har inga nämnvärda konsekvenser i fråga om organisation och personal.

En kontroll i fastighetsdatasystemet av de rättigheter som hänför sig till en fastighet förbättrar rättsskyddet för den som köper en fastighet. När myndigheterna får använda de uppdaterade uppgifterna i fastighetsdatasystemet avgiftsfritt bidrar detta till att användningen av uppgifterna för myndighetsverksamheten främjas. Därigenom förbättras beslutens kvalitet och medborgarnas rättsskydd. Avgiften har uppenbarligen hindrat myndigheterna att använda uppgifter ur fastighetsdatasystemet. T.ex. den gällande rättshjälpslagen (257/2002) gör det möjligt att ur fastighetsdatasystemet få uppgifter avgiftsfritt till en sådan person som har beviljats offentlig rättshjälp. En person som har fått rättshjälp är dock tvungen att personligen skaffa uppgifterna från t.ex. lantmäteribyrån. När rättshjälpsbyrån får uppgifterna avgiftsfritt direkt på elektronisk väg sköts ärendena snabbare, smidigare och mera ekonomiskt, både ur kundens, rättshjälpsbyråns och lantmäteribyråns synvinkel.

Ekonomiska konsekvenser

År 2009 debiterade lantmäteriverket statens myndigheter ca 0,5 miljoner euro för användningen av fastighetsdatasystemet. Det debiterades 2009 sammanlagt 12,3 miljoner euro för användningen av fastighetsdatasystemet.

I propositionen föreslås det att uttagandet av avgifter för fastighetsdatasystemet i sin helhet ska stämma överens med lagen om grunder för avgifter till staten. På detta sätt skapas en mera mångsidig och omfattande användning av fastighetsdatasystemets data-lager, vilket kan beaktas vid prissättningen. Mot bakgrunden av att kostnaderna för fastighetsdatasystemet täcks med inkomsterna från systemets prestationer har den föreslagna ändringen inte några betydande ekonomiska konsekvenser.

Enligt förslaget ska justitieförvaltningsmyndigheterna kvarstå bland de myndigheter som för myndighetsverksamheten avgiftsfritt ska få uppgifter ur fastighetsdatasystemet

med hjälp av teknisk anslutning, vilket var fallet före 2010. I jämförelse med 2009 leder denna ändring inte till väsentliga ändringar i influtna avgifter.

De föreslagna ändringarna kan genomföras inom ramarna för statsfinanserna och budgeten.

En indragning av delegationen för fastighetsdatasystemet leder till en inbesparing på cirka 5000 euro per år. Dessa kostnader har betalats ur moment 30.01.01 (jord- och skogsbruksministeriets omkostnader, reservationsanslag 2 år)

4 Beredningen av propositionen

Propositionsförslaget har beretts vid jord- och skogsbruksministeriet utifrån lantmäteriverkets förslag.

Utlåtanden om utkastet till proposition har begärts av justitieministeriet, inrikesministeriet, finansministeriet, arbets- och näringsministeriet, miljöministeriet, lantmäteriverket, Forststyrelsen, Skattestyrelsen, Befolkningsregistercentralen, Finlands Kommunförbund rf, magistraten i Helsingfors, magistraten i Lahtis och magistraten i Åboregionen, Helsingfors stad, S:t Michels stad och Vasa stad.

I majoriteten av utlåtandena understöddes en större avgiftsfrihet för bl.a. myndigheter, kommuner och landskapsförbund än vad som föreskrivs i den gällande lagen om ett fastighetsdatasystem. Enligt finansministeriets utlåtande är det skäl att begränsa den avgiftsfria användningen endast till de uppgifter i systemet som är nödvändiga med tanke på den myndighetsuppgift för vilken exempelvis en kommun producerar uppgifter, så att avgiftsfriheten inte omfattar alla myndighetsuppgifter som föreskrivs i lag.

En del av dem som gav ett utlåtande motsatte sig utkastets förslag om indragning av delegationen för fastighetsdatasystemet.

I den fortsatta beredningen av utkastet till proposition har det i fråga om avgiftsbestämmelserna särskilt beaktats finansministeriets utlåtande samt justitieministeriets utlåtande om att justitieförvaltningsmyndigheterna ska läggas till de myndigheter som för myndighetsverksamhet får uppgifter ur fastighetsdatasystemet med hjälp av teknisk anslutning avgiftsfritt.

I den fortsatta beredningen av förslaget till proposition har utlåtandena som gäller delegationen beaktats så att det enligt förslaget ska införas en bestämmelse om en arbetsgrupp som ersätter delegationen. För närvarande ligger tyngdpunkten på att ut-

veckla fastighetsdatasystemet och styra verksamheten. Genom arbetsgruppen ska det bl.a. kunna säkras en möjlighet för de kommuner som för fastighetsregister att påverka förvaltningen och den operativa styrningen av systemet.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Lagen om ett fastighetsdatasystem och anslutande informationstjänster

6 §. I 6 § 3 mom. i lagen om ett fastighetsdatasystem och anslutande informationstjänster föreskrivs det till vem eller för vilket ändamål uppgifter får lämnas ut med hjälp av teknisk anslutning. Viktiga användare av uppgifter om enheter för jord- och vattenområden är domstolarna, kommunerna, de myndigheter som sköter fastighetsbildningsuppgifter, myndigheterna inom befolkningsregisterförvaltningen, köpvittnena samt utöknings- och skattemyndigheterna.

På en sådan myndighets vägnar som avses i 4 § i denna lag får lantmäteriverket enligt gällande 6 § 3 mom. med hjälp av teknisk anslutning lämna ut uppgifter ur fastighetsdatasystemet till vissa angivna myndigheter, kommuner och köpvittnen. Det föreslås att lagen ändras så att uppgifter allmänt kan lämnas ut utan särskilt tillstånd både till justitieförvaltningsmyndigheter, t.ex. utökningsmyndigheter, domstolar och rättshjälpsbyråer och till myndigheter som sköter fastighetsbildningsuppgifter. Det föreslås att lagen också preciseras så att tillstånd för att lämna ut uppgifter ur fastighetsdatasystemet inte ska behövas t.ex. för polismyndigheter som gör en förundersökning.

Enligt lagen är både kommuner och lantmäteriverkets lantmäteribyråer fastighetsbildningsmyndigheter. Till den del ärendet gäller uppgifter som kommunen har producerat i egenskap av fastighetsregistermyndighet föreslås det att tillstånd för att lämna ut uppgifter till lantmäteriverket fortfarande inte ska behövas. Det föreslås att även regionförvaltningsverken, närings-, trafik- och miljöcentralerna, befolkningsregisterförvaltningen och Skatteförvaltningen direkt med stöd av lag ska ha rätt till de uppgifter ur fastighetsdatasystemet som lämnas ut.

Särskilt tillstånd ska krävas inte bara för att få uppgifter utan också för att på ansökan

förmedla uppgifter med hjälp av teknisk anslutning till den som behöver uppgifterna för samhällsplanering, fastighetsförmedling, kreditgivning och kreditkontroll eller för något annat jämförbart syfte som har samband med fastigheter.

Utlämnande av uppgifter för förmedling stöder lantmäteriverkets grundläggande uppgift att göra datalagren tillgängliga för ett omfattande allmänt bruk. Förmedling av uppgifter med hjälp av teknisk anslutning är en del av den basservice som fastighetsdatasystemet ger. Förslaget innebär att användningen av uppgifterna ökar och blir mera mångsidig. Myndigheterna, t.ex. lantmäteriverket, ska säkra genomförandet av utvecklade informationstjänster i ett utvecklat informationssamhälle.

Med stöd av den ändrade bestämmelsen ska lantmäteriverket enligt förslaget i fortsättningen inte bara kunna ge ut uppgifter utan också lämna ut uppgifter för förmedling för ändamål som anges i lagen. En mera omfattande användning av uppgifterna förutsätter också en justering av avgiftsbestämmelserna.

7 §. Det föreslås att 7 § 1 mom. i lagen om ett fastighetsdatasystem och anslutande informationstjänster ändras så att det i momentet hänvisas mera allmänt till lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) i stället för till 6 § 1 mom. i den lagen. I lagen om grunderna för avgifter till staten finns bestämmelser om de allmänna grunderna för när statliga myndigheters prestationer ska vara avgiftsbelagda och för storleken av avgifterna samt om övriga grunder för avgifterna. Hänvisningen i den gällande lagen om ett fastighetsdatasystem till 6 § 1 mom. i lagen om grunderna för avgifter till staten begränsar uppkomsten och utvecklandet av nya tjänster inom fastighetsdatasystemet. Användningssättet och användningsändamålet för de uppgifter som lämnas ut är i själva verket mera omfattande och mångsidigt än vad som anges i 6 § 1 mom. i lagen om grunderna för avgifter till staten. Därför är det

ändamålsenligt att kunna prissätta fastighetsdatasystemets prestationer och informations-tjänster i enlighet med principerna i lagen om grunderna för avgifter till staten. För att den privata sektorn ska få en möjlighet att producera bearbetade tjänster föreslås det att nya produkter och användningsändamål ska kunna prissättas också på företagsekonomiska grunder. En större frihet att prissätta nuvarande och nya prestationer främjar en mera omfattande användning av fastighetsdatasystemets datalager. Med hjälp tillståndspraxis enligt 6 § 3 mom. i den gällande lagen ska det kunna säkerställas att personers integritetsskydd inte kränks när nya produkter och tjänster utvecklas utgående från uppgifterna i fastighetsdatasystemet.

Jord- och skogsbruksministeriets förordning om avgifter som tas ut för fastighetsdatasystemets prestationer och informations-tjänster (1063/2009) som är i kraft till utgången av 2011, har utfärdats med stöd av 7 § i lagen om ett fastighetsdatasystem och anslutande informationstjänster (453/2002) och 14 a § i fastighetsregisterlagen (392/1985), sådant den lyder i lag 244/1994. Om en prissättning av fastighetsdatasystemets produkter med stöd av lagen om grunderna för avgifter till staten och därmed också på företagsekonomiska grunder blir möjlig, kan nya avgiftsförordningar som motsvarar förordning 1063/2009 utfärdas på basis av enbart 7 § i lagen om ett fastighetsdatasystem och anslutande informationstjänster.

Överföringen av ansvaret för lagfarts- och inteckningsregistret från rättsväsendet till lantmäteriverket vid ingången av 2010 har också inverkat på de betalningsvillkor för användningen av uppgifter ur fastighetsdatasystemet som tillämpas på myndigheterna inom justitieministeriets förvaltningsområde. Före 2010 kunde alla myndigheter inom justitieministeriets förvaltningsområde få uppgifter ur fastighetsdatasystemet avgiftsfritt, eftersom det enligt 7 § i lagen om ett fastighetsdatasystem till myndigheter som har till uppgift att upprätthålla fastighetsdatasystemet i enlighet med 4 § i den lagen avgiftsfritt lämnas uppgifter ur fastighetsdatasystemet med hjälp av teknisk anslutning för myndighetsverksamheten. Eftersom rättsväsendet inte längre 2010 svarar för fastighetsdatasy-

stemets inskrivningsdel är användningen av uppgifterna i fastighetssystemet med hjälp av teknisk anslutning avgiftsbelagd inom rättsväsendets ansvarsområde. Undantag är ut-sökningsverken, tingsrätterna, hovrätterna och högsta domstolen som är skyldiga att ge uppgifter för anteckning i fastighetsdatasystemet.

Före 2010 har det för förvaltningsdomstolarna och för rättshjälpen och åklagarväsendet varit avgiftsfritt att använda fastighetsdatasystemet med hjälp av teknisk anslutning.

Enligt 33 § i förvaltningsprocesslagen (586/1996) är förvaltningsdomstolarna skyldiga att med stöd av den så kallade official-principen se till att ett ärende blir utrett. I synnerhet i ärenden som gäller markanvändning och byggande, men också i andra ärenden, ingår det som en central del i denna utredningsskyldighet att granska uppgifterna i fastighetsdatasystemet, eller åtminstone att säkerställa att uppgifterna i besvärshandlingarna är korrekta och uppdaterade.

Fastighetsdatasystemet är även ytterst nödvändigt i det dagliga arbetet på rättshjälpsbyråerna. Det behövs både när beslut om rättshjälp fattas, uppgifterna lämnas i dessa fall ut med stöd av 10 § 2 mom. rättshjälpslagen (257/2002), och i det egentliga arbetet med att hjälpa klienterna, t.ex. i samband med bo-uppteckningar, arvskiften och avvitrningar. När det gäller intressebevakning behövs tjänsten bl.a. när egendomsförteckningar görs upp. De prestationer som rättshjälpsbyråns klienter behöver är numera med stöd av 4 § 1 mom. 3 punkten i rättshjälpslagen avgiftsfria. Om den tekniska anslutningen emellertid är avgiftsbelagd för rättshjälpsbyråerna är byråerna när de bistår sina klienter tvungna att skriftligt ansöka om att få uppgifter ur fastighetsdatasystemet avgiftsfritt, med stöd av 4 § i ovannämnda lag. Detta innebär årligen uppskattningvis 25 000-30 000 förfrågningar till lantmäteriverket, vilket sysselsätter både lantmäteriverket och rättshjälpsbyråerna. Detta medför betydande administrativa kostnader. Likaså har åklagarna ibland behov av att få uppgifter, t.ex. i fråga om bedrägerimål och brottmål som gäller en gäldenär.

Riksdagen godkände den 1 mars 2011 det lagförslag som ingick i regeringens proposition 246/2010 om styrning av informations-

förvaltningen inom den offentliga förvaltningen. I lagförslaget ingår en bestämmelse (10 §) om utnyttjande av registrerade uppgifter. Enligt bestämmelsen ska myndigheterna inom den offentliga förvaltningen sträva efter att ordna sin verksamhet så att de använder uppgifter som registrerats i de informationssystem som avses i denna paragraf, om myndighetens verksamhet förutsätter att dessa uppgifter används. Till dessa informationssystem hör bl.a. fastighetsdatasystemet enligt lagen om fastighetsdatasystem och anslutande informationstjänster (453/2002).

Med beaktande av den ovannämnda lagen som riksdagen antagit är det med tanke på en fungerande rättsvärd motiverat att alla domstolar, inklusive förvaltningsdomstolarna, liksom också statens rättshjälpsbyråer och åklagarväsendet fortfarande ska kunna använda fastighetsdatasystemet med hjälp av teknisk anslutning avgiftsfritt. Därför föreslås det att 7 § 3 mom. i lagen om ett fastighetsdatasystem ska ändras så att det till bestämmelsen fogas justitieförvaltningsmyndigheterna, till vilka uppgifter dock ska lämnas med hjälp av teknisk anslutning avgiftsfritt för myndighetsverksamheten.

12 §. Eftersom uppgifterna för delegationen mellan olika förvaltningsområden och ämbetsverk som är underställda ministerierna till följd av överföringen av inskrivningsärenden från tingsrätterna till lantmäteriverket 2010 har minskat och förlorat sin betydelse av de skäl som anges i den allmänna motiveringen, föreslås det att samarbetet gällande utvecklandet och upprätthållandet av fastighetsdatasystemet ska ändras från att som nu vara styrande i riktning mot operativ verksamhet. För att trygga upprätthållandet av fastighetsdatasystemet och verksamhetsprocesserna föreslås det därför en administrativt lättare samarbetsform än en delegation. Enligt förslaget ska fastighetsdatasystemets delegation ersättas av en samarbetsgrupp som tillsätts av lantmäteriverket. Representeranter för de kommuner som för fastighetsregister kunde därmed i samarbetsgruppen exempelvis delta i beredningen av förordningsförslag som gäller fastighetsdatasystemets operativa verksamhet samt avgifter och fördelningen av avgiftsinkomster inom systemet.

Det föreslås därför att 12 § ändras så att det där föreskrivs att en samarbetsgrupp för utvecklandet och upprätthållandet av fastighetsdatasystemet ska tillsättas av lantmäteriverket för tre år åt gången. Till samarbetsgruppen ska kallas representanter för dem som upprätthåller och för dem som använder systemet. Samtidigt föreslås det att statsrådets förordning om delegationen för fastighetsdatasystemet (963/2002) ska upphävas.

1.2 Lagen om köpvittnen

1 §. I 1 mom. finns en förteckning över de tjänste- och arbetsavtalsförhållanden där innehavarna av tjänsterna är köpvittnen direkt med stöd av lag. Sådana tjänstemän är bland annat de ledande häradsåklagarna, häradsåklagarna och landskapsåklagaren. I propositionen föreslås det att rätten att verka som köpvittne ska fråntas de tjänstemän som fungerar som åklagare. Dessa tjänster ska därmed avlägsnas ur förteckningen i 1 mom. Samtidigt föreslås det att den rätt enligt 3 mom. som chefen för ett åklagarämbete har att förordna underlydande tjänstemän till köpvittne ska avskaffas.

Genom lagen om införande av lagstiftningen om statens regionförvaltningsreform (903/2009) som trädde i kraft vid ingången av 2010 upphävdes lagen om arbets- och näringscentraler samt arbets- och näringsbyråer (796/2008) och sattes lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna (897/2009) i kraft. I 1 § 1 mom. i lagen om köpvittnen finns bestämmelser om den uppgift som köpvittne som grundar sig på tjänsteställning. Det föreslås att 1 § 1 mom. 1 punkten också ändras så att punkten innehåller bestämmelser om närings-, trafik- och miljöcentralernas lantmätteriingenjörer i stället för om arbets- och näringscentralernas lantmätteriingenjörer.

3 §. Enligt gällande lag ska ett köpvittne kontrollera uppgifterna om fastigheten i lagfarts- och inteckningsregistret och i fastighetsregistret. Om överlåtelsen bestyrks utomlands är köpvittnet dock inte skyldigt att kontrollera uppgifterna om föremålet för överlåtelsen.

Enligt förslaget ska skyldigheten att kontrollera uppgifterna om fastigheten preciseras så att köpvittnet endast är skyldigt att i fas-

tighetsregistret kontrollera fastighetsbeteckningen för föremålet för överlåtelsen. På detta sätt undviks en situation där både köpvittnet i överlåtelseskedet och inskrivningsmyndigheten vid behandlingen av ett lagfartsärende kontrollerar samma uppgifter.

2 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att de har antagits och blivit stadfästa.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

1.

Lag**om ändring av lagen om ett fastighetsdatasystem och anslutande informationstjänster**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om ett fastighetsdatasystem och anslutande informationstjänster (453/2002)
6 § 3 mom. samt 7 och 12 § som följer:

6 §

*Utlämnande av uppgifter som informations-
tjänst*

På en sådan myndighets vägnar som avses i 4 § får Lantmäteriverket med hjälp av teknisk anslutning lämna ut uppgifter ur fastighetsdatasystemet till justitieförvaltningsmyndigheter, regionförvaltningsverk, närings-, trafik- och miljöcentraler, kommuner, Skatteförvaltningen, förundersökningsmyndigheter, myndigheter som sköter fastighetsbildningsuppgifter, myndigheter inom folkbokföringsförvaltningen och köpvittnen. Lantmäteriverket får dessutom på ansökan bevilja tillstånd att få och förmedla uppgifter med hjälp av teknisk anslutning. Uppgifterna får lämnas ut och förmedlas till den som behöver uppgifter för samhällsplanering, fastighetsförmedling, fastighetsvärdering eller, beviljande av och tillsyn över kredit, eller för något annat jämförbart syfte som har samband med fastigheter. I användningstillståndet kan tas in villkor om grunden för sökning av uppgifter samt om annan användning av systemet och övervakning av detta.

7 §

Avgifter

För fastighetsdatasystemets prestationer och informationstjänster tas avgifter ut till staten och kommunen. I fråga om avgifterna tillämpas lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992), om det inte föreskrivs något annat beträffande någon prestation.

Avgifternas storlek bestäms genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Innan förordningen ges ska jord- och skogsbruksministeriet höra de centrala producenterna av information för fastighetsdatasystemet.

Till de myndigheter som har till uppgift att upprätthålla fastighetsdatasystemet i enlighet med 4 § och till justitieförvaltningsmyndigheter lämnas uppgifter ur fastighetsdatasystemet med hjälp av teknisk anslutning avgiftsfritt för myndighetsverksamheten.

12 §

Samarbetsgrupp

För utvecklandet och upprätthållandet av fastighetsdatasystemet ska Lantmäteriverket för tre år i sänder tillsätta en samarbetsgrupp till vilken det kallar representanter för dem som upprätthåller och systemet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

2.

Lag**om ändring av 1 och 3 § i lagen om köpvittnen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om köpvittnen (573/2009) 1 § och 3 § 3 mom. som följer:

1 §

*Uppgift som köpvittne som grundar sig på
tjänsteställning*

Köpvittnen är

1) cheferna för magistraterna, häradsskrivarna, notarius publicus, polischeferna, biträdande polischeferna, länsmännen, ledande häradsfogdarna, häradsfogdarna och landskapsfogden, samt närings-, trafik- och miljöcentralernas lantmäteringenjörer,

2) de tjänstemän vid lantmäteribyråerna och tjänsteinnehavare i kommunerna som enligt 5 § i fastighetsbildningslagen (554/1995) kan vara förrättningsingenjörer, med undantag för cheferna för lantmäteribyråerna,

3) de tjänstemän och arbetstagare vid beskickningar i utlandet som avses i 33 § i lagen om konsulära tjänster (498/1999).

Chefen för en magistrat, en polisinrättning, ett utskökningsverk eller en lantmäteribyrå får dessutom förordnas underlydande tjänstemän

till köpvittne. En tjänsteman som avgör inskrivningsärenden får dock inte förordnas till köpvittne.

Rätten att vara köpvittne upphör för de personer som avses i 1 och 2 mom. när deras tjänste- eller arbetsavtalsförhållande upphör.

3 §

Bestyrkande av överlåtelse

Köpvittnet ska kontrollera fastighetsbe-teckningen för föremålet för överlåtelsen. Om överlåtelsen bestyrks utomlands är köpvittnet dock inte skyldigt att kontrollera uppgifterna om föremålet för överlåtelsen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 26 augusti 2011

Republikens President

TARJA HALONEN

Jord- och skogsbruksminister *Jari Koskinen*

*Bilagor
Parallelltext*

1.

Lag

om ändring av lagen om ett fastighetsdatasystem och anslutande informationstjänster

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om ett fastighetsdatasystem och anslutande informationstjänster (453/2002)
6 § 3 mom. samt 7 och 12 § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §

6 §

*Utlämnande av uppgifter som informations-
tjänst*

*Utlämnande av uppgifter som informations-
tjänst*

På en sådan myndighets vägnar som avses i 4 § får lantmäteriverket med hjälp av teknisk anslutning lämna ut uppgifter ur fastighetsdatasystemet till domstolar, kommuner, myndigheter som sköter fastighetsbildningsuppgifter, myndigheter inom folkbokföringsförvaltningen, köpvittnen, utsökningsmyndigheter och skattemyndigheter samt dessutom på ansökan bevilja tillstånd att få uppgifter med hjälp av teknisk anslutning för den som behöver uppgifter för samhällsplanering, fastighetsförmedling, beviljande av och tillsyn över kredit eller för något annat jämförbart syfte som har samband med fastigheter. I användningstillståndet kan tas in villkor om grunden för sökning av uppgifter samt om annan användning av systemet och övervakning av detta.

På en sådan myndighets vägnar som avses i 4 § får Lantmäteriverket med hjälp av teknisk anslutning lämna ut uppgifter ur fastighetsdatasystemet till *justitieförvaltningsmyndigheter, regionförvaltningsverk, närings-, trafik- och miljöcentraler*, kommuner, *Skatteförvaltningen, förundersökningsmyndigheter*, myndigheter som sköter fastighetsbildningsuppgifter, myndigheter inom folkbokföringsförvaltningen och köpvittnen. *Lantmäteriverket får* dessutom på ansökan bevilja tillstånd att få *och förmedla* uppgifter med hjälp av teknisk anslutning. *Uppgifterna får lämnas ut och förmedlas* till den som behöver uppgifter för samhällsplanering, fastighetsförmedling, *fastighetsvärdering* eller beviljande av och tillsyn över kredit, eller för något annat jämförbart syfte som har samband med fastigheter. I användningstillståndet kan tas in villkor om grunden för sökning av uppgifter samt om annan användning av systemet och övervakning av detta.

7 §

7 §

Avgifter

Avgifter

För fastighetsdatasystemets prestationer och informationstjänster tas till staten och kom-

För fastighetsdatasystemets prestationer och informationstjänster tas avgifter ut till

munen ut avgifter i fråga om *vilka 6 § 1 mom.* lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) tillämpas, om inte beträffande någon prestation något annat bestäms särskilt.

Storleken av de avgifter som tas ut bestäms genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Innan förordningen ges skall jord- och skogsbruksministeriet höra de centrala producenterna av information för fastighetsdatasystemet.

Till de myndigheter som har till uppgift att upprätthålla fastighetsdatasystemet i enlighet med 4 § lämnas uppgifter ur fastighetsdatasystemet med hjälp av teknisk anslutning dock avgiftsfritt för myndighetsverksamheten.

staten och kommunen. I fråga om avgifterna tillämpas lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992), om det inte föreskrivs något annat beträffande någon prestation.

Avgifternas storlek bestäms genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Innan förordningen ges ska jord- och skogsbruksministeriet höra de centrala producenterna av information för fastighetsdatasystemet.

Till de myndigheter som har till uppgift att upprätthålla fastighetsdatasystemet i enlighet med 4 § och till justitieförvaltningsmyndigheter lämnas uppgifter ur fastighetsdatasystemet med hjälp av teknisk anslutning avgiftsfritt för myndighetsverksamheten.

12 §

Delegation

Genomförandet och upprätthållandet av fastighetsdatasystemet samt informationstjänsterna styrs av en delegation. Närmare bestämmelser om delegationens uppgifter och sammansättning utfärdas genom förordning av statsrådet.

12 §

Samarbetsgrupp

För utvecklandet och upprätthållandet av fastighetsdatasystemet ska Lantmäteriverket för tre år i sänder tillsätta en samarbetsgrupp, till vilken det kallar representanter för dem som upprätthåller och använder systemet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

2.

Lag**om ändring av 1 och 3 § i lagen om köpvittnen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om köpvittnen (573/2009) 1 § och 3 § 3 mom. som följer:

Gällande lydelse

1 §

Uppgift som köpvittne som grundar sig på tjänsteställning

Köpvittnen är

1) cheferna för magistraterna, häradsskrivarna, notarius publicus, polischeferna, biträdande polischeferna, länsmännen, ledande häradsfogdarna, häradsfogdarna, landskapsfogden, *ledande häradsåklagarna, häradsåklagarna, landskapsåklagaren och arbets- och näringscentralernas lantmäteringenjörer,*

2) de tjänstemän vid lantmäteribyråerna och tjänsteinnehavare i kommunerna som enligt 5 § i fastighetsbildningslagen (554/1995) kan vara förrättningsingenjörer, med undantag av cheferna för lantmäteribyråerna,

3) de tjänstemän och arbetstagare vid beskickningar i utlandet som avses i 33 § i lagen om konsulära tjänster (498/1999).

Chefen för en magistrat, en polisinrättning, ett utskökningsverk, *ett åklagarämbete* eller en lantmäteribyrå får dessutom förordna underlydande tjänstemän till köpvittne. En tjänsteman som avgör inskrivningsärenden får dock inte förordnas till köpvittne.

Rätten att vara köpvittne upphör för de personer som avses i 1 och 2 mom. när deras tjänste- eller arbetsavtalsförhållande upphör.

3 §

Bestyrkande av överlåtelse

Köpvittnet ska kontrollera uppgifterna om fastigheten i lagfarts- och inteckningsregistret och i fastighetsregistret. Om överlåtelsen be-

Föreslagen lydelse

1 §

Uppgift som köpvittne som grundar sig på tjänsteställning

Köpvittnen är

1) cheferna för magistraterna, häradsskrivarna, notarius publicus, polischeferna, biträdande polischeferna, länsmännen, ledande häradsfogdarna, häradsfogdarna *och landskapsfogden, samt närings-, trafik- och miljöcentralernas lantmäteringenjörer,*

2) de tjänstemän vid lantmäteribyråerna och tjänsteinnehavare i kommunerna som enligt 5 § i fastighetsbildningslagen (554/1995) kan vara förrättningsingenjörer, med undantag för cheferna för lantmäteribyråerna,

3) de tjänstemän och arbetstagare vid beskickningar i utlandet som avses i 33 § i lagen om konsulära tjänster (498/1999).

Chefen för en magistrat, en polisinrättning, ett utskökningsverk eller en lantmäteribyrå får dessutom förordna underlydande tjänstemän till köpvittne. En tjänsteman som avgör inskrivningsärenden får dock inte förordnas till köpvittne.

Rätten att vara köpvittne upphör för de personer som avses i 1 och 2 mom. när deras tjänste- eller arbetsavtalsförhållande upphör.

3 §

Bestyrkande av överlåtelse

Köpvittnet ska kontrollera fastighetsbe-
teckningen *för föremålet för överlåtelsen.* Om överlåtelsen bestyrks utomlands är köp-

styrks utomlands är köpvittnet dock inte skyldigt att kontrollera uppgifterna om föremålet för överlåtelsen.

vittnet dock inte skyldigt att kontrollera uppgifterna om föremålet för överlåtelsen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.